Turistický
průvodce | sprievodca

Z Oponíc až na Tolštejn

Spolufinancované ES

PROGRAM ROZVOJA VIDIEKA SR 2007-2013

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

LEADER

Svornosť

MAS ŠLIAKOVSKO

„Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka: Európa investujúca do vidieckych oblastí“
„Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí“

Úvodní slovo

Milí přátelé,
Vítejte na své pouti do našich krásných regionů!
Představujeme Vám území působnosti Místní akční skupiny Šluknovsko a Združenia Mikroregionu Svornosť. Rádi bychom Vás nalákali k návštěvě a poznávání našich regionů, kde je tolik zajímavých míst, že do této publikace se vešel pouze malý zlomek.
Turistický průvodce, který držíte v ruce, vznikl s podporou Programu rozvoje venkova, IV. Osy Leader. Je to jeden z výstupů mezinárodního projektu spolupráce „Z Oponíc až na Tolštejn" č. 11/013/4210b/342/000010, který realizovaly Místní akční skupiny v roce 2012 a 2013. Celý projekt byl zaměřen na rozvoj venkovského cestovního ruchu v obou regionech, tvorbu nových turistických nabídek, zkvalitnění propagace území a posílení partnerství v obou regionech.
Vítejte u nás! Povandrujte, pokoukejte, navštivte všechna zajímavá místa a povykládejte přátelům o tom, jak je u nás krásně. Ať se přijedou také podívat. Vždy budete vítáni.

Ing. Eva Hamplová
Předsedkyně MAS Šluknovsko

Darina Gerhátová
Predsedkyňa Združenia Mikroregionu Svornosť

Obsah

MAS ŠLUKNOVSKO
Bazilika minor Panny Marie Pomocnice křesťanů .. 3
Rozhledny v Tolštejnském panství 4
Jeskyně víl 5
Kozí farma Žofín 6
Křížová cesta na Křížové hoře 7
Kaple sv. Anny - Anenský vrch 8
Loretánská kaple s ambitem 9
Muzeum Tadeáše Haenkeho 10
Šluknovský zámek 11
Rozhledny v nejsevernějších Čechách 12
Zřícenina hradu Tolštejn 13
Podstávkový dům č. p. 424 v obci Lipová 14

ZDRUŽENIE MIKROREGIÓNU SVORNOSŤ
Chránená krajinná oblasť Ponitrie 15
Apponyiovská knižnica v Chateau Appony 16
Oponický hrad 17
Apponyiho múzeum v Oponiciach 18
Kostol Panny Márie, Kráľovnej anjelov v Sádku 19
Múzeum A. S. Puškina v Brodzanoch 20
Termálne kúpele Malé Bielice 21
Architektonické skvosty v Nitrianskej Strede 22
Mauzóleum rodiny Stummerovcov 23
Obecné múzeum v Dvoranoch nad Nitrou 24
Kostol Všetkých svätých v Solčanoch 25
Kostol sv. Martina v Hrušovanoch 26

Obec: Jiříkov
Souřadnice GPS:
N 50.980591 E 14.597638

Duchovní správa:
Římskokatolická
farnost Jiříkov
Náměstí 15, 407 14 Jiříkov
tel.: +420 412 332 413
loreta.rumburk@seznam.cz
www.rumburk.farnost.cz

Bazilika minor Panny Marie Pomocnice křesťanů

Nejmladší mariánská svatyně v litoměřické diecézi se od svého počátku v roce 1866 těšila velké úctě věřících. Během let se stala nejnavštěvovanějším mariánským poutním místem v diecézi.
V domku č. p. 63 ve Filipově žila těžce nemocná tkadlena Magdaléna Kade (5. 6. 1835 - 10. 12. 1905).
Ve 4.00 hodiny dne 13. ledna 1866 se Magdaléně při modlitbě zjevila Panna Maria a přislíbila jí uzdravení.
Dosud nevyléčitelně nemocná Magdaléna byla dalšího dne zcela zdráva a znovu mohla začít pracovat.
K „milostnému domku", místu zjevení Panny Marie a zázračného uzdravení, začaly putovat zástupy lidí.

Na místě zázraku došlo nejprve v letech 1870 až 1873 díky iniciativě kaplana P. Františka Storcha k výstavbě milostné kaple. Následně zde byl v letech 1873 – 1885 podle plánů architekta F. Hutzlera z Vídně postaven monumentální jednolodní novorománský kostel Panny Marie Pomocnice křesťanů s dvěma věžemi v průčelí. Roku 1884 bylo započato s výstavbou kláštera redemptoristů, do jejichž péče bylo nové poutní místo svěřeno.
Magdaléna po svém uzdravení pracovala dlouhá léta v jiříkovském starobinci. Zemřela v roce 1905 ve věku 70 let. Na místě uzdravení stojí socha Panny Marie, která byla zhotovena podle Magdalénina vidění. Je vysochána z bílého carrarského mramoru.

V roce 1926 (při 60. výročí zjevení) byl kostel papežem Piem XI. prohlášen za basiliku minor. Koncem 30. let 20. století patřila bazilika mezi nejnavštěvovanější poutní místa ve střední Evropě. Od 50. let však filipovská bazilika nebyla léta udržována a památka zvolna chátrala. Díky úsilí místního pátera Zdeňka Maryšky však byla bazilika spolu s kaplí nakonec opravena.

PRAKTICKÉ INFORMACE:
Kalendář poutí: Hlavní pouť: 13. 1., 4.00 hod., 9.00, 10.30 a 17.00 hod. (výroční den zjevení)
12. - 20. 1., 17.00 hod. (oktáv výročí zjevení Panny Marie). Každou neděli a 13. den v měsíci mše sv. v 10.30 hod.
Bazilika je přístupná po předchozí telefonické domluvě:
Jan Müller, tel. +420 412 334 825
P. Jozef Kujan SDB, tel. +420 603 840 437

Hrádek

Hrádek: Obec Varnsdorf
Souřadnice GPS:
N 50.922461 E 14.613052
tel.: +420 412 371 311
zbynek.simak@regiavdf.cz

Vlčí hora: Obec Krásná Lípa
Souřadnice GPS:
N 50.939625 E 14.465315
tel.: +420 412 383 768

Jedlová: Obec Jiřetín p. J.
Souřadnice GPS:
N 50.85662 E 14.56038
tel.: +420 775 379 046
info@jedlova.cz

Rozhledny v Tolštejnském panství

HRÁDEK

Hrádek (467 m) je znělcový vrch na pomezí měst Varnsdorfu a Seifhennersdorfu, přímo na česko-německé hranici. Hrádek tvoří dominantu města Varnsdorfu. Byl postaven podle plánu architekta Möllera v roce 1904 na podnět varnsdorfské sekce Horského spolku pro nejsevernější Čechy. Z rozhledny na Hrádku je pěkný výhled na panoráma Lužických hor, na Špičák a za jasného počasí i Jizerské hory a Krkonoše.

PRAKTICKÉ INFORMACE: otevírací doba: duben až září denně 10 -18 hod., říjen až březen od úterý do neděle 12 - 16 hod.

VLČÍ HORA

Vlčí hora (581 m) je výrazná zalesněná čedičová kupa, vypínající se asi 4 km severozápadně od Krásné Lípy. Z kryté vyhlídkové plošiny věže se otevírá rozhled do dalekého okolí na hřeben Lužických hor s vrcholky Luže, Jedlové a Studence, na Českosaské Švýcarsko s Růžovskou horou, děčínským Sněžníkem a stolovými horami v Německu, východně dohlédneme dokonce až ke vzdáleným hřebenům Ještědu, Jizerských hor a Krkonoš.

PRAKTICKÉ INFORMACE: provozní doba: říjen - duben: sobota, neděle a svátky 10:00 - 15:00; květen - září: úterý - sobota 10:00 - 18:00; neděle a svátky 10:00 - 15:00; Štědrý den a Silvestr: zavřeno

JEDLOVÁ

Jedlová (774 m) je třetí nejvyšší horou Lužických hor. Pojmenována byla podle mohutných jedlových lesů, které ji pokrývaly ještě v roce 1890, kdy byly podnětem ke stavbě rozhledny. Jedlová proslula jako jedna z nejhezčích vyhlídek Lužických hor. Na vrchol vede lyžařský vlek, v okolí jsou běžecké tratě. Návštěvníci rozhledny mohou vychutnat kruhový výhled na panoráma Lužických hor, Českosaského Švýcarska, Šluknovska a německé Lužice.

PRAKTICKÉ INFORMACE: otevírací doba denně 9 – 19 hod.

Obec: Doubice
Souřadnice GPS:
N 50.915129 E 14.442671

Dům Českého Švýcarska
Křinické náměstí 1161/10
407 46 Krásná Lípa
tel.: +420 412 383 413
fax: +420 412 383 230
informace@ceskesvycarsko.cz
www.ceskesvycarsko.cz

Jeskyně víl

Jeskyni víl najdete v Národním parku České Švýcarsko, v malebném Kyjovském údolí, které tvoří část kaňonu říčky Kamenice se zajímavými skalními útvary.

Jeskyně se nachází ve stráni na pravém břehu řeky Křinice u obce Kyjov, kde je také autobusová a vlaková zatávka. Vydejte se Kyjovským údolím po červené turistické značce a přibližně po 2 km narazíte na odbočku, která vás navede přes řeku Křinici na její pravý břeh. Po 200 m stoupání se dostanete až k jeskyni. Návštěvníkům doporučujeme použít čelovku. Jeskyně víl je celoročně volně přístupná a v zimě nabízí atraktivní podívanou.
Při vstupu do jeskyně se vám naskytne neuvěřitelný pohled na les křišťálově průzračných ledových rampouchů ve tvaru stalaktitů, stalagmitů a stalagnátů. Ze stropu a ze dna jeskyně vyrůstají neobvyklé mrazivé útvary, připomínající třeba trpaslíky, záclony z ledu, ledová brčka.

Navštivte Jeskyni víl a pokuste se objevit tajemnou postavu z ledové pohádkové říše…

Obec: Horní Podluží
Souřadnice GPS:
N 50.884531 E 14.557637

Kozí farma Žofín
Karel Dvořák
Žofín 6, 407 57 Horní Podluží
info@kozifarma-zofin.cz
tel.: +420 412 379 454
mobil: +420 721 824 307
www.kozifarma-zofin.cz

Kozí farma Žofín

Kozí farma Žofín se nachází v obci Horní Podluží. Jde o rodinnou farmu, která se specializuje především na chov bílých krátkosrstých koz, ve stádě však spatříte i hnědé kozy. Tato domácí zvířata si svou pastvu pečlivě vybírají, proto jsou kozí produkty zdraví prospěšné. Kozí mléko se podává dětem, které jsou alergické na mléko kravské. Kozí mléko je základním produktem pro další mléčné výrobky jako např. jogurty, zákysy a především tolik oblíbené sýry. Vedlejším produktem při výrobě sýrů je syrovátka. Její pití se doporučuje při zažívacích potížích, ale může se rovněž přidávat do koupele dětem, trpícím atopickým ekzémem. Kozí maso má vynikající chuť a je téměř bez cholesterolu.

Majitelé farmy nabízejí prohlídku farmy s odborným výkladem o chovu koz a významu kozích výrobků coby produktů zdravé výživy, jejich ochutnávku a prodej, kontakt se živými zvířaty (můžete si povodit kozu na vodítku), dále ukázku a výuku ručního a strojního dojení koz (v měsíci dubnu až říjnu), asistenci při ošetřování kopýtek koz a při porodu kůzlátek (v lednu až červnu), pomoc při sekání trávy a sušení sena (v květnu až říjnu)… Prohlídku farmy si mohou předem dohodnout zájezdy turistů a výpravy dětí ze základních i mateřských škol.

Pro toho, kdo se nebojí fyzické práce, je příležitost zapojit se do provozu farmy, uklízet stáje, připravovat krmení pro zvířata. Na farmě jsou k dispozici dva stylově zařízené pokoje pro ubytování návštěvníků farmy.

PRAKTICKÉ INFORMACE:
Prodejní doba: Pondělí – neděle: 10.00 - 18.00 h

Obec:
Jiřetín pod Jedlovou
Souřadnice GPS:
N 50.870517 E 14.570050

Jiřetín pod Jedlovou
Vinařská 32
407 56 Jiřetín pod Jedlovou
tel.: +420 412 379 231
tel.:+420 412 379 137
obec@jiretin.cz
www.jiretin.cz

Křížová cesta na Křížové hoře

Jiřetín pod Jedlovou je obec, ležící na severní straně Lužických hor. Městečko bylo založeno v roce 1554 jako hornické Jiřím ze Šlejnic, neboť v okolí byla objevena stříbrná ruda. Dolování ale nikdy nebylo v této oblasti příliš výnosné, což zvýraznila třicetiletá válka a morové rány. Z toho důvodu se začala rozvíjet další řemesla, především plátenictví a textilní výroba.
Hlavním magnetem, který táhne návštěvníky do obce, je Křížová hora. Vrch nad obcí je 562,7 m n. m. výrazný hřbet, vybíhající od Jedlové až k Jiřetínu. V 18. století tu vzniklo poutní místo, spojené s následující legendou.

V 17. století, kdy zuřila protireformace, muselo zdejší kraj opustit množství luteránů. V Jiřetíně žilo sedm bratrů, kteří stáli před volbou přestoupit ke katolictví, nebo odejít. Rozhodli se vzdát rodného kraje a najít si domov v cizině. Hned první noc se všem bratrům zdál stejný sen. Zjevil se jim Spasitel na kříži, který je jakoby volal zpět. To na ně učinilo velký dojem a tak se rozhodli, že jeden z nich se má vrátit zpět a stát se katolíkem. Měl také převzít otcův majetek a na jejich pozemku postavit kříž. Volba padla na nejmladšího, který byl beztak nemocen. Jeho nemoc se ale rapidně horšila. Když se mu trochu ulevilo, postavil kříž a o berlích se k němu šel pomodlit. A jako zázrakem byl uzdraven. Zvěst o této události se roznesla po kraji a lidé se k tomuto místu začali scházet, aby prosili za své starosti a problémy.

Místo se stalo známým a poté sem začalo přicházet mnoho trpících. O založení křížové cesty a výstavbu kaple se zasloužil zdejší farář Gottfried Liessner. Křížová cesta a kaple byly vysvěceny 17. září 1764.
Ve studni u kaple je podle pověsti léčivá voda, která má účinky při očních chorobách.
Areál Křížové hory byl v roce 1969 prohlášen za kulturní památku. Od roku 1991 začala cílevědomá snaha o celkovou obnovu tohoto místa, jež patří mezi nejvýznamnější dominanty obce Jiřetína pod Jedlovou.

Obec: Lobendava
Souřadnice GPS:
N 51.016171 E 14.327595

Obecní úřad, Lobendava 271
407 84 Lobendava
tel.: +420 412 397 928
podatelna@obeclobendava.cz
www.obeclobendava.cz

Kaple sv. Anny - Anenský vrch

Lobendava leží na staré státní silnici, která spojovala Vídeň a Drážďany. Za Rakousko-Uherska a první republiky na této silnici na vrchu Raupenberg sídlil celní úřad. Od 18. století se v obci rozvíjela domácká výroba nití a plátna.
Východně od Lobendavy najdeme Anenský vrch (418 m) s poutní kaplí sv. Anny a křížovou cestou. V kapli se konají poutní bohoslužby každoročně v neděli nejblíže k datu 26. 7. a po celý následující týden. Jižním směrem leží CHKO Labské pískovce a národní park České Švýcarsko.

Předmětem úcty poutníků byla pozdně gotická socha sv. Anny. Podle pověsti uviděl roku 1716 lobendavský cestující obchodník Schlenkrich při své cestě Saskem děti, jak při hře táhnou na provázku sochu sv. Anny. Sochu od nich koupil a věnoval kostelu Navštívení Panny Marie v Lobendavě. Socha sv. Anny byla původně vystavena na sloupu a posléze v kapli na kopci Jáchym. Odtud se však několikrát zázračně přemístila na vrch Annaberg. Zde byla v letech 1775 – 1777 postavena barokní centrální kaple na půdorysu řeckého kříže a roku 1857 rozšířena. Hlavní oltář věnoval majitel panství František Václav, hrabě ze Salm - Reifferscheidtu a jeho matka Karolina z Dietrichsteinu. V 19. století doplnila poutní místo křížová cesta (1834), socha Ježíše Krista a apoštolů v Getsemanské zahradě a kaple Božího hrobu.

O poutním oktávu sv. Anny (26. července) ožíval jinak tichý Annaberg lidovou slavností obyvatel Lobendavy a okolních vsí. Před 2. světovou válkou sem v průběhu léta přicházelo až několik tisíc poutníků.
Na Annaberg putovali i katoličtí Lužičtí Srbové, aby odtud pokračovali na odpustkovou slavnost Porciunkule do loretánské kaple v Rumburku.

Obec: Rumburk
Souřadnice GPS:
N 50.953301 E 14.554511

Římskokatolická farnost – děkanství Rumburk a Jiříkov
Dobrovského nám. 379/11
408 01 Rumburk
mobil: +420 724 072 525
loreta.rumburk@seznam.cz
www.rumburk.farnost.cz

Loretánská kaple s ambitem

Rumburk leží ve Šluknovské pahorkatině a protéká jím říčka Mandava. Jsou zde hraniční přechody do německého Seifhennerdorfu a Neugersdorfu.
Velkou zajímavostí města je loretánská kaple, vybudovaná v roce 1704. Najdete ji na křižovatce ulic Komenského a Třídy 9. května. Kaple, za níž putovali věřící z celé Evropy, stojí v areálu kapucínského kláštera. Úcta k Panně Marii byla spojena s řadou zázraků, které byly zazamenány v loteránské pamětní knize. Poutníkem, který po své návštěvě Loreta u Ancony přemístil do Čech sacrum posvátného místa, byl Anton Florián, kníže z Liechtensteinu. Nejpozoruhodnější částí areálu je Svatá chýše s kopií zázračné černé Madony, která byla roku 1694 posvěcena papežem Innocenzem XII. Autorem sochařské výzdoby Svaté chýše je J. F. Biennerta, ale autor reliéfů není znám. Výzdoba Svaté chýše byla dokončena roku 1709. Stavba ambitů probíhala až v letech 1742 - 1755 pod patronátem knížete Josefa Václava Liechtensteina. Nejcennější částí ambitů jsou Kaple Kalvárie a Svaté chody, které symbolizují schodiště v domě Pontia Piláta, po kterém vystoupal pro svůj rozsudek smrti Ježíš.
Loreta je celoročně přístupná, konají se tu koncerty, doprovodné kulturní akce, výstavy a příležitostné mše svaté. K dostání jsou zde turistické známky, deníky a vizitky, pohledy, brožury o historii Lorety a regionální literatura ze Šluknovska. Loretánský areál, který ročně přiláká více než 8 tisíc návštěvníků, spravuje Římskokatolická farnost – děkanství Rumburk. Nacházejí se zde stálé česko-německé expozice o historii Lorety.

Mše svatá
Ve Svaté chýši v Rumburku se mše svatá koná každé poslední úterý v měsíci od 15.00 h. Platí od 29. 1. 2013.

PRAKTICKÉ INFORMACE:
Průvodcovská služba v loteránské kapli s ambity:
Zimní provoz (listopad – březen): úterý – sobota 9.00 – 16.00 h (poslední prohlídka začíná v 15.30 h)
Letní provoz (duben – říjen): úterý – sobota 10.00 – 17.00 h (poslední prohlídka začíná v 16.30 h)
Prohlídku loretánské kaple s ambity je možné objednat na telefonním čísle: +420 604 555 922 nebo prostřednictvím e-mailu loreta.rumburk@seznam.cz.

Obec: Chřibská
Souřadnice GPS:
N 50.856517 E 14.514189

Chřibská č. p. 22
407 44 Chřibská 22
ou.chribska@volny.cz
www.chribska.cz

Muzeum Tadeáše Haenkeho

Dnes téměř zapomenutý, neznámý a opomíjený, přesto velmi významný cestovatel, přírodovědec, botanik, lékař a etnograf, zvaný též „Lovec leknínů“, se do historie zapsal hned několika činy, především však cestovatelskými a botanickými. Byl jím Tadeáš Haenke, celým jménem Tadeáš Peregrinus Xaverius Haenke, který se narodil se v roce 1761 ve Chřibské.
Byl prvním, kdo pokořil Ekvádorskou nejvyšší horu Chimborazo (1804), objevil chilský ledek jakožto vynikající hnojivo, významné jsou jeho etnografické poznatky o jihoamerických indiánech, množství botanických objevů. Jeden botanický objev ho však proslavil. Haenke roku 1801 objevil na řece Mamoré největší leknínovitou rostlinu světa – viktorii královskou, leknín, jehož obrovské listy unesou tříleté dítě. Shromáždil četné etnografické poznatky o různých indiánských kmenech. Založil první botanickou zahradu v Latinské Americe, napsal často používaný spis o splavnosti řek v jihoamerickém vnitrozemí a je považován dnešní bolivijskou historiografií za jednoho ze zakladatelů přírodovědy v Bolívii. A právě v této zemi Tadeáš Haenke zemřel, pravděpodobně v roce 1817. Je pochován v Cochabambě, kde dodnes stojí jeho dům a jedna z hlavních ulic nese jeho jméno (Avenida Tadeo Haenke). Dodnes jeho potomci žijí v tomto bolivijském městě – již pátá generace Haenke, kterou na konci 18. století založil Don Tadeo, rodák ze severočeské Chřibské…

Rodný dům č. p. 22 se zde nachází na náměstí vedle restaurace Radnice. V horním patře domu bylo zřízeno místní vlastivědné muzeum, kde se o životě a díle Tadeáše Haenkeho dozvíte mnohem víc.

PRAKTICKÉ INFORMACE:
Otevírací doba muzea:
květen – září: středa 13.00 – 17.00 h, sobota – neděle 13.00 – 17.00 h

Obec: Šluknov
Souřadnice GPS:
N 51.004604 E 14.455325

Šluknovský zámek
Regionální informační centrum
Zámecká 642, 407 77 Šluknov
tel: +420 412 332 711/741
tel.: +420 739 593 014
ic@mesto-sluknov.cz
www.mesto-sluknov.cz

Šluknovský zámek

Historie šluknovského zámku začíná přibližně kolem roku 1565, kdy Jiří ze Schleinitz odkázal tvrz Šluknov, poplužní dvůr s poplužím a městečko s vesnicemi synům Haugoldovi, Janovi, Arnoštovi a Jindřichovi. V roce 1566 si bratři dědictví rozdělili. Panství Šluknov obdržel Arnošt ze Schleinitz.

Poprvé se zmínka o zámku na tomto panství objevuje roku 1573. Po velkém požáru Šluknova r. 1577 upadl Arnošt do těžké finanční situace, na pokrytí dluhů nestačilo ani 35 tisíc kop míšeňských, které mu zapůjčila jeho žena. Po její smrti přešlo šluknovské panství do rukou Albrechta ze Schleinitz. Dále zámek střídal své majitele až do roku 1720. V roce 1721 se panství Šluknov ocitlo na dlouhých 150 let v majetku roku rodu Harrachů. Posledním Harrachem na Šluknovském zámku byl František Arnošt, který v roce 1876 prodal panství saskému komerčnímu radovi a poslanci Alfrédu Grumbtovi. Jeho potomci drželi Šluknov až do roku 1935, kdy se posledním majitelem zámku stal Ervín Leopold Nostitz-Rieneck.

V dubnu 1986 z důvodu poruchy na elektrickém topení vypukl v zámku ničivý požár, kterému zcela podlehl krov i krytina střechy, celé třetí patro a značná část druhého patra. Zůstaly jen některé obvodové zdi. Poškozena byla i některá unikátní kachlová kamna.
Město se pustilo do postupných oprav, završených slavnostním otevřením poslední červnovou sobotu v roce 2007 při příležitosti Zámeckých slavností. Na zrekonstruovaný zámek se tehdy přišlo podívat více než 4 tisíce lidí. Zámecké slavnosti v dobovém stylu se od r. 2007 pořádají pravidelně v zámku i v zámeckém parku.

Návštěvní hodiny (přestávka platí pouze o víkendech):
celoročně: pondělí až pátek: 9.00 – 17.00 hodin, sobota a neděle: 9.00 – 12.00, 12.30 – 17.00 hodin.
Prohlídky probíhají vždy v celou hodinu, a to v 10:00, 11:00, 13:00, 14:00, 15:00 a 16:00.
Vstupenky na prohlídky lze zakoupit v Regionálním informačním centru v přízemí zámku.

Tanečnice

Tanečnice: Obec Mikulášovice
Souřadnice GPS:
N 50.966198 E 14.319953
tel.: +420 731 169 081
tel.: +420 412 394 154
info@tanecnice.wz.cz
www.tanecnice.wz.cz

Dymník: Obec Rumburk
Souřadnice GPS:
N 50.94100 E 14.52505
tel.: +420 412 332 210
info@dymnik.cz

Rozhledny v nejsevernějších Čechách

TANEČNICE

Vrch byl pojmenován podle pradávné pověsti, která pravila, že na tento vrch chodívala tančit a svádět myslivce překrásná mladá dívka - tanečnice. V roce 1885 obyvatelé z Mikulášovic a blízké obce Tomášov postavili na vrcholu Tanečnice (486 m) dřevěnou rozhlednu, která však byla v roce 1903 smetena vichřicí. Vrchol Tanečnice bez věže si ale místní obyvatelé neuměli představit a tak byla zahájena výstavba nové rozhledny. Základní kámen byl položen 10. července 1904 a za necelý rok, 28. května 1905, byla rozhledna slavnostně předána veřejnosti. Z věže se naskýtá nádherný výhled, díky němuž můžeme dohlédnout až k Jizerským horám a Krkonoším, na jihu se ukazují výšiny Středohoří a na západě je pak výhled na hřeben Krušných hor. V popředí leží pískovcové skály Labských pískovců a za pěkného počasí jsou vidět i Drážďany, Ještěd, Buková hora nebo Sněžník.

PRAKTICKÉ INFORMACE: otevřeno denně od 9 do 21 hod.

DYMNÍK

V těsné blízkosti Rumburka se nachází vrchol Dymníku (516 m) se stejnojmennou rozhlednou. Nepostavil ji však žádný turistický spolek, ani obec, ale soukromá osoba – August Wenschuch, radní města Rumburk. Její stavbu, která byla dokončena roku 1896, financoval celou sám. Nechal postavil patnáctimetrovou válcovou věž z cihel, která byla nazvána Augustova. Od roku 1895 se na Dymníku nachází také restaurace. Turistům nabízí rozhledna, která je volně přístupná, nádherný výhled na Ještěd, Luž, Smrk, Bezděz či Milešovku

PRAKTICKÉ INFORMACE: otevírací doba: celoročně volně přístupná

Obec: Jiřetín pod Jedlovou
Souřadnice GPS:
N 50.85718 E 14.581925

Rozhled 79
Jiřetín pod Jedlovou
tel.: +420 774 742 069
info@restaurace-tolstejn.cz
www.jiretin.cz

Zřícenina hradu Tolštejn

Tolštejn (pův. Dohlenstein, Kavčí skála, 670 m) nedaleko od Jiřetína pod Jedlovou je dnes zříceninou středověkého hradu, o němž nacházíme první zmínku roku 1337. Hrad byl vybudován na ochranu cesty z Čech do Lužice a ve své době byl významným a mocným opevněním.

Prvními vlastníky byli Vartenberkové přibližně až do roku 1402, kdy se hrad stal majetkem pánů z Dubé, kteří tak celé tolštejnské panství začlenili mezi své ohromné državy na severu Čech. Po roce 1587 se v držení hradu vystřídalo několik majitelů až do období třicetileté války roku 1642, kdy hrad oblehla a ohnivými střelami vypálila švédská vojska. Zcela vyhořelý hrad už nebyl nikdy obnoven.

Hrad Tolštejn stojí na strmém skalnatém vršku. Z původního horního hradu, který stával na severním úpatí vrcholových skal, se dochovaly jen nepatrné zbytky zdiva nad bývalou restaurací. Z vrcholu, přístupného po železném schodišti, je pěkný výhled do okolí na Lužické hory a do údolí na Jiřetín, Horní a Dolní Podluží a Varnsdorf, za nimiž jsou na obzoru vrchy Šluknovské pahorkatiny a Lužice.
V roce 1865 zde byla postavena hradní restaurace ve švýcarském stylu, kterou tu po tři generace vedl rod Münzbergů. Samotnou restauraci se podařilo rekonstruovat a celoročně otevřít na podzim roku 2002. Od roku 1996 se díky iniciativě jiřetínské radnice obnovil zájem o záchranu hradní zříceniny; z velké části se podařilo zastavit devastaci a dokonce některé hradby i přistavět. Každoročně se pořádají přímo na hradě, ale i v podhradí, Tolštejnské slavnosti, kterými v regionu zahajujeme turistickou sezónu.

PRAKTICKÉ INFORMACE:
Hrad je celoročně volně přístupný. Vstup na vyhlídku podléhá vstupnému.

Obec: Lipová
Souřadnice GPS:
N 51.01091 E 14.35929

Společnost pro trvale udržitelný rozvoj Šluknovska
Lipová č. p. 424, 407 81 Lipová
Pavel Svoboda, předseda STUR
tel.: +420 602 581 265
svobodapavel@tur-sluknovsko.cz

Podstávkový dům č. p. 424 v obci Lipová

Podstávkový dům je typem venkovského obydlí. Jeho přízemí tvoří roubený prostor, patro nebo střecha nad přízemím je neseno samostatnou konstrukcí – tzv. podstávkou. Hornolužický typ podstávkového domu má ve většině případů hrázděné patro, severočeský typ má často i roubené patro. Podstávkový dům vznikl mísením slovanského srubu a středoněmeckého kolového domu. Využívá výhod obou stavebních metod, roubená obytná část, kde se topilo, držela teplo, zatímco úspornější hrázděná část nebyla vytápěná a sloužila pro spaní a hospodářské účely.

Podstávkové domy jsou skutečnými skvosty lidové architektury. Najdeme je pouze v česko-sasko-polském pohraničí. Odhaduje se, že se v našem pohraničí dodnes zachovalo cca 19 tisíc podstávkových domů. Tak velké množství domů samozřejmě výrazně ovlivňuje charakter krajiny, proto se v souvislosti s podstávkovými domy v našem regionu hovoří jako o jedinečném fenoménu v rámci celé Evropy.

Domu č. p. 424 v obci Lipová se ujala Společnost pro trvale udržitelný rozvoj Šluknovska (STUR), která díky finanční podpoře programu EU ZIEL 3/CÍL 3 mohla objekt kompletně zrekonstruovat a vytvořit v něm zázemí pro jeho budoucí využití. Společnost bude v opraveném domě pořádat semináře, workshopy a kolokvia pro řemeslníky, projektanty a architekty, kteří se zabývají rekonstrukcemi podstávkových domů. Především zde najdou organizátoři vhodné místo pro realizaci přeshraničních programů, vznikne zde muzeum s prostorem pro výstavní expozici a informační centrum.

Správa CHKO Ponitrie
Samova ul. 3, 949 01 Nitra
www.sopsr.sk

Chránená krajinná oblasť Ponitrie

Chránená krajinná oblasť Ponitrie, ktorá pokrýva prírodne a krajinársky hodnotné územie pohorí Tribeč a Vtáčnik o rozlohe viac ako 376 km², bola vyhlásená v roku 1985.
Aj keď je CHKO územne kompaktné, tvoria ho dve krajinársky odlišné časti. Severná časť sa rozprestiera na vulkanickom komplexe pohoria Vtáčnik. Okrem hustých bučín je zaujímavá bizarnými skalnými útvarmi. Najmohutnejšie bralá nájdete v masíve Buchlova, Kláštorskej skale a najvyššom vrchu, ktorý dal meno celému pohoriu. Južná časť patrí pohoriu Tribeč, ktorého špecifikom sú početné skalky vyskytujúce sa najmä po jeho okrajoch. Na niektorých stoja ruiny romantických hradov Gýmeš, Čierny hrad a Oponický hrad. Najvyšším vrchom je Veľký Tribeč (829 m n.m.).
Cenným prvkom krajiny a hlavným predmetom ochrany sú súvislé lesné porasty a lokality s výskytom stepnej a lesostepnej fauny a flóry ojedinelej v rámci Slovenska. Rastie tu 1200 druhov vyšších rastlín, medzi ktorými sú zastúpené hraničné druhy rastúce na najsevernejšej , resp. najvýchodnejšej hranici svojho výskytu. Živočíšnu ríšu zastupuje 5162 zistených druhov bezstavovcov a 220 druhov stavovcov. Zo zástupcov fauny si pozornosť zaslúži výskyt rysa a mačky divej ako pôvodných šeliem. Žije tu jelenia, v nižších polohách srnčia a diviačia zver. V Tribeči sa veľmi dobre darí danielej a muflonej zveri, zo vzácnych dravcov tu hniezdi orol kráľovský, výr skalný a včelár lesný.
Územie je bohaté aj na mnohé vzácne a chránené bezstavovce, ako sú napríklad fúzač alpský, nosorožtek obyčajný, cikáda viničová, sága stepná. Z motýľov je to krásny jasoň chochlačkový, vidlochvost ovocný a feniklový; z pavúkov stepník červený. Zo zástupcov flóry Tribeč pokrývajú zväčša vzácne druhy ako peniažtek slovenský, hrdobárka páchnuca, kosatec nízky, hlaváčik jarný, poniklec veľkokvetý, ľalia zlatohlavá a rad ďalších chránených druhov.
V celom území je pomerne hustá sieť dobre značených turistických trás, nájdete tu niekoľko prírodných rezervácií európskeho významu a Chránené vtáčie územie Tribeč. Turistov sem priťahujú krásne výhľady, tajomné zrúcaniny stredovekých hradov, ako i množstvo historických a kultúrnych pamiatok.

PRAKTICKÉ INFORMÁCIE
Značené turistické trasy nájdete na: http://nitriansky-kraj.oma.sk/turistika

Obec: Oponice
Súradnice GPS:
N 48.46422 E 18.14828

Château Appony ****
Oponice 271
956 14 Oponice
Slovenská republika
tel.: +421 38 32 38 111
info@chateauappony.sk
www.chateauappony.sk

Apponyiovská knižnica v Chateau Appony

Neďaleko Nitry, v blízkych Oponiciach sa v nádhernom prostredí takmer 7 ha anglického parku nachádza renesančný kaštieľ zo 16. storočia, ktorý dnes opäť pripomína slávu šľachtického rodu Apponyiovcov. História kaštieľa je skutočne bohatá. Apponyiovci v ňom hostili množstvo významných a zaujímavých ľudí. Patrili k nim členovia prezidentskej dynastie Roosveltovcov, indický maharadža, americký miliardár Thomas Cordeza z Titanicu či speváčka Josephine Bakerová.

Dnes tu nájdete luxusne vybavený hotelový komplex Chateau Appony so štýlovou reštauráciu a moderným wellnesom. Jeho súčasťou je mimoriadne vzácna historická knižnica, jedna „z naj" v Európe. Základy unikátnej knižnice, ktorá patrila k najväčším v Uhorsku, položil gróf Anton Juraj Apponyi v roku 1774. Dnes ponúka asi 17 324 rôznych vzácnych knižných zväzkov v 10 rozličných jazykoch. Jej obsahom sú knihy orientované na históriu, teológiu, cestopisy, poéziu, ale nájdete tu aj projekty slávnych talianskych staviteľov, či privátnu korešpondenciu francúzskych kráľov. Najstarší unikát je z roku 1515. Medzi najvzácnejšie patria mnohé originály ako napr. História Florencie od Maciavelliho, originály od Bernini̇ho, Da Vinciho, Goetheho, Schillera a mnohé iné. V knižnici nájdete aj zrekonštruované historické obrazy, pôvodný nábytok a rôzne upomienkové predmety z rôznych ciest celej rodiny, listy, dobovú tlač…., každý exponát v sebe ukrýva jedinečný príbeh. Nezabudnuteľné sú nočné prehliadky, koncerty, výstavy a mnohé zážitkové akcie. Neváhajte, navštívte Oponice a príďte stráviť nezabudnuteľné chvíle do bývalého sídla európskych diplomatov.

PRAKTICKÉ INFORMÁCIE:
Knižnica je celoročne prístupná!
Prehliadky sa začínajú vždy každú celú hodinu počas návštevných hodín.

Obec: Oponice
Súradnice GPS:
N 48.448312 E 18.15642

www.oponice.sk

Oponický hrad

Kedysi hrdé panské sídlo, svedok rušnej minulosti, dnes ruiny schované v hustom stromoradí, o ktorom kolujú rozličné legendy a povesti. Známa je tá, že na tomto mieste je zakopaný Svätoplukov poklad. Neprehliadnuteľná dominanta Oponického hradu sa týči z Tribečského pohoria už od 13. storočia. Vtedy ho postavil brat Matúša Čáka Trenčianskeho, aby strážil stredovekú cestu údolím rieky Nitry. Medzníkový je rok 1392, kedy ho do svojej držby získava uhorský šľachtický rod Apponyiovcov. V tomto období s obľubou, počas poľovačiek, na hrad chodil i kráľ Žigmund Luxemburský.
Na hrade boli vykonané rôzne prestavby, zmodernizovaný do renesančnej podoby bol Benediktom Apponyim v roku 1542. Hrad získava pevnejšie opevnenie a je obohnaný vodnou priekopou s padacím mostom. Opevní sa aj veža Tereš, ktorá je dominantou hradu na jeho juhozápadnom nároží a v ktorej sú počas tureckých vojen ochraňované cennosti zemanov zo širokého okolia. Turkom sa hrad nikdy nepodarilo dobyť.
Ľudská hašterivosť medzi Apponyiovcami spôsobila, že začiatkom 17. storočia hrad opustili a keďže sa nevedeli dohodnúť na užívaní spoločných častí hradu, jednoducho ho ponechali svojmu osudu.
Ten chátral a stal sa v roku 1708 baštou povstaleckej armády Františka Rákocziho II., čím si podpísal rozsudok totálneho zániku. Po potlačení povstania cisárskou armádou bol spolu s ostatnými slovenskými hradmi zbúraný a odvtedy je v ruinách.
V 19. storočí sa stal vďačným námetom spisovateľov, básnikov či maliarov, ktorí tu nachádzali pokoj a inšpiráciu. Apponyiovci mali k hradu aj naďalej patriotský vzťah a udržiavali ho až do tridsiatych rokov 20. storočia.

PRAKTICKÉ INFORMÁCIE:
K zrúcanine hradu je možné sa dostať z hlavnej cesty z Nitry do Topoľčian, kde za Dražovcami je odbočka do Oponíc v pravo. V súčasnosti k nemu vedie značený turistický chodník. Výstup na Oponický hrad je nenáročný a vhodný pre úplných začiatočníkov, seniorov i rodiny s deťmi. Terén je dobre značený, cesta na hrad vedie príjemným lesíkom, trvá asi 50 minút pohodovým vychádzkovým tempom.
Každoročne, na konci septembra, sa tu koná podujatie „Stredovek na Oponickom hrade".

Obec: Oponice
Súradnice GPS:
N 48.47023 E 18.14464

Apponyiho múzeum
v Oponiciach
tel.: +421 910 130 808
apponyihomuzeum@gmail.com

Apponyiho múzeum v Oponiciach

Apponyiho múzeum nájdete v renesančnom kaštieli, ktorý bol postavený na prelome 16. a 17. storočia. Kaštieľ prešiel viacerými stavebnými úpravami, v 18. storočí ho zbarokizovali a v 19. storočí empírovo a neogoticky upravili. Prístup do budovy je z nádvoria cez vstupný portál.

Patril rodine Bartakovičovcov, neskôr v 19. storočí prešiel do vlastníctva Apponyiovcov. V roku 1924 ho gróf Henrich Apponyi venoval obci. Následne bolo prízemie využité ako „četnícka stanica“ a prvé podlažie slúžilo ako ordinácia a byt miestneho lekára. Po druhej svetovej vojne bol kaštieľ využívaný na rôzne „dobrodružné“ účely, ktoré mu nepridali na rozkvete. V polovici 70. rokov bol kaštieľ zrenovovaný, v tomto čase boli zachránené obnovou a injektážou stropov empírové maľby na poschodí.

Dnes v ňom možno obdivovať množstvo vzácnych poľovníckych trofejí, významných sochárskych a umeleckých diel, empírový dobový nábytok, sakrálne predmety z miestneho kostola a veľa iných dobových predmetov. Na prízemí kaštieľa je umiestnená výstava zachytávajúca letecké artefakty z konca druhej svetovej vojny a príbehy pádov amerických B-17, ktoré skončili svoju púť v tunajšom Tribečskom pohorí.
V Oponiciach môžete vzhliadnuť aj rodinnú hrobku Apponyiovcov pod kostolom sv. Petra a Pavla a ochutnať víno z oponickej vínnej pivnice, na ktorom si pochutnávala v 19. storočí i anglická kráľovná Viktória.

PRAKTICKÉ INFORMÁCIE:
Prehliadky so sprievodcom sa konajú celoročne a to každý deň v týždni, vrátane sobôt a nedieľ po telefonickom dohovore.

Obec: Klátova Nová Ves
Súradnice GPS:
N 48.55736 E 18.2662

www.klatovanovaves.sk

Kostol Panny Márie, Kráľovnej anjelov v Sádku

Kostol Panny Márie kráľovnej anjelov nachádzajúci sa v lokalite Sádok v Klátovej Novej Vsi je mimoriadne cenným dokladom o umeleckej úrovni sakrálnej architektúry v stredovekom Uhorsku.
Počiatky kostolíka siahajú na začiatok 12. storočia a možno aj hlbšie do minulosti. Vznikol ako farský chrám slúžiaci pre viacero okolitých dedín a osád. Súčasná stavba je výsledkom viacerých románskych, gotických i renesančných stavebných etáp. Z jeho najstaršej časti sa zachovali iba zvyšky stien. Mal dvanásť metrov na dĺžku a sedem na šírku. Kostolík stojí na bývalom opevnenom hradisku a pri ňom je rádové kostrové pohrebisko s náhrobnými kameňmi z 12. - 14. storočia.

Interiér v sebe skrýva mnohé poklady, ako barokový oltár, kazateľnicu a krásne fresky. Najstaršia z nich sa nachádza vo svätyni s oltárom, ktorá bola postavená na prelome 13. a 14. storočia. V lodi kostola zasa dominujú neskorogotické fresky z 15. storočia. V kostole sa nachádzajú aj krypty viacerých významných miestnych rodín.
V súčasnosti v kostolíku prebieha od roku 2002 komplexná obnova, ktorú realizuje občianske združenie Slovacia incognita.

PRAKTICKÉ INFORMÁCIE:
V súčasnosti prebiehajú reštaurátorské práce, z tohto dôvodu je pre verejnosť prístupný v obmedzenom režime. Bližšie informácie získate na tel. číslach: +421 949 116 056, +421 903 129 115, alebo na: incognita@incognita.eu

Obec: Brodzany
Súradnice GPS:
N 48.6089 E 18.34227

www.brodzany.eu

Múzeum A. S. Puškina v Brodzanoch

Obdivovať zblízka život a diela velikána ruskej literatúry Alexandra Sergejeviča Puškina nemusíte len v zahraničí. V Brodzanoch, neďaleko Topoľčian, na Vás čaká renesančný kaštieľ zo 17. storočia, v ktorom sa nachádza Slovanské múzeum venovane tomuto najväčšiemu ruskému spisovateľovi.

Kaštieľ v Brodzanoch bol pôvodne postavený v roku 1377, v renesančnom slohu ho dala v 17. storočí prestavať rodina Kvaššayovcov. V 19. storočí sa jeho majiteľom stal rakúsky diplomat Gustav Vogel barón von Friesenhof, pôsobiaci v Petrohrade. Po smrti prvej manželky sa oženil s Alexandrou Gončarovovou, sestrou A. S. Puškina a neskôr sa usadili v Brodzanoch. Sem za nimi chodievala Puškinova manželka s deťmi, ako aj významní predstavitelia ruskej literatúry.

Od roku 1979 je tu Literárne múzeum A. S. Puškina. Okrem Moldavska sa jedná o jediné Puškinovo múzeum na svete mimo Ruska. Na prízemí kaštieľa je inštalovaná expozícia o slovensko-ruských literárnych vzťahoch, je tu aj miestnosť venovaná dielam A. S. Puškina. Na poschodí je pôvodný interiér kaštieľa. Historické salóny zaujmú dobovým nábytkom, osobnými predmetmi príslušníkov rodiny a bohatou obrazovou výzdobou. Súčasťou areálu brodzianskeho kaštieľa je aj rozsiahly anglický park s vodnými kaskádami potoka Geradza. V parku sa nachádza socha A. S. Puškina a busty viacerých osobností slovenskej a ruskej literatúry.

Stála expozícia múzea je členená na 3 časti:
a) Literatúra od veľkomoravského obdobia po realizmus
b) Rodinné salóny Friesenhofovcov a Oldenburgovcov
c) Život a dielo A. S. Puškina

PRAKTICKÉ INFORMÁCIE:
Múzeum je otvorené od pondelka do soboty. Bližšie informácie nájdete na http://www.brodzany.eu/

Obec:
Partizánske, miestna časť
Malé Bielice
Súradnice GPS:
N 48.622977 E 18.338558

Termálne kúpele Malé Bielice
tel.: +421 38 749 6541
recepce@travelkupele.sk
www.travelkupele.sk

Termálne kúpele Malé Bielice

Termálna minerálna voda, relaxačné bazény, saunové centrum, tobogán, kĺzačky či divoká rieka – to sú slovenské termálne kúpele Malé Bielice. Nájdete ich v tichej, malebnej časti mesta Partizánske. Nie nadarmo sú vyhľadávaným miestom, ktoré ponúka ideálne podmienky pre regeneráciu a relax. Veď tunajšia kríštáľová voda z minerálnych prameňov dosahujúca teplotu až 43 °C má blahodarné účinky na chronické reumatické ochorenia, zmierňuje problémy s pohybovým aparátom i tráviacim traktom. Často sú vyhľadávané tými, čo trpia chorobami z povolania. V súčasnosti v ich ponuke nájdete množstvo relaxačných pobytov, nielen pre dospelých ale i pre deti.

V blízkosti kúpeľného areálu sa nachádza menšie, nehlučné letisko miestneho aeroklubu, kde si môžete objednať vyhliadkové lety a v nočných hodinách je tu pre Vás miestna hvezdáreň, kde sa môžete pokochať hviezdnym nebom. Bezprostredné okolie ponúka ideálne podmienky pre turistiku, cykloturistiku, samozrejmosťou sú výlety po okolí s radou atraktívnych historických pamiatok a prírodných zaujímavostí. Jednoducho miesto pre dokonalú relaxáciu a blahodarný odpočinok.

PRAKTICKÉ INFORMÁCIE:
Otvorené celoročne od pondelka do nedele v čase 9:00 – 21:00 hod.

Obec: Nitrianska Streda
Súradnice GPS:
N 48.520485 E 18.174874

www.nitrianskastreda.sk

Architektonické skvosty v Nitrianskej Strede

Nezabudnuteľné dejiny – história, ktorá sa premieta do dnešných čias. Vplyv mnohých šľachtických rodov, z nich najvýznamnejší Zerdahelyi, ktorý vlastnil panstvo Nitrianskej Stredy od roku 1340 a ktorý po stáročia určoval náboženský ráz obce, tu nájdete v podobe vzácnych kultúrnych pamiatok i dnes. V severnej časti obce je krásne zrekonštruovaný renesančno – barokový kaštieľ z roku 1537. Dobové materiály zaznamenávajú, že v 1. polovici 18. storočia bol kaštieľ vo výbornom stave a veľmi komfortne vybavený. Boli tu i hospodárske budovy – mlyn, pekáreň, dom a anglický park. Rodina Zerdahelyi užívala park s kaštieľom do konfiškácie majetku po vojne. V súčasnosti je v súkromných rukách.

Na opačnom konci nájdete Artikulárny evanjelický kostol z roku 1748, pôvodne barokový, neskôr klasicisticky upravený. Vzácny je pôvodný oltár a stĺpová architektúra s oltárnym obrazom Poslednej večere. Klasicistická kazateľnica na stĺpovej nohe a baroková kaplnka sv. Margity z Kortona sú z 18. storočia. Na jeho výstavbe sa významne podieľal Vavrinec Zerdahelyi.

Syn jeho brata, Gabriel Zerdahelyi, ktorý bol cisárskym radcom a vysoko hodnoteným biskupom svojej doby v Uhorsku, mal zasa výrazný podiel na výstavbe rímskokatolíckeho kostola sv. Filipa a Jakuba v druhej polovici 18. storočia. Okrem erbu Zerdahelyiovcov na priečelí v tympanóne sa môže pochváliť vzácnym, vyše dvestoročným organom. Vedľa kostola sa nachádza kaplnka a krypta členov tejto rodiny. V miestnom parku nájdete ďalšiu architektonickú stavbu – klasicistický kaštieľ zo začiatku 19. storočia, ktorý dal postaviť Florán Zerdahelyi a neskôr ho odkúpila rodina Odescalchi.

PRAKTICKÉ INFORMÁCIE
Nitrianska Streda sa rozprestiera na ľavej strane rieky Nitry, 7 km juhovýchodne od mesta Topoľčany.

Obec: Horné Obdokovce
Súradnice GPS:
N 48.494053 E 18.043864

www.hobdokovce.sk

Mauzóleum rodiny Stummerovcov

Rodinná hrobka Stummerovcov – mauzóleum bola postavená v secesnom slohu začiatkom 20. storočia. Areál mauzólea sa nachádza v Horných Obdokovciach pri miestnom cintoríne. Kaplnku dal postaviť v rokoch 1896 – 1898 barón Alexander Stummer pre svoju zosnulú manželku a pre seba. Umeleckú a historickú hodnotu národnej kultúrnej pamiatky zvyšuje pôvodná secesná železná ohrada s murovanými stĺpikmi a podmurovkou so vstupnou bránou.
Stummerovci patrili k najbohatším rodom v Hornom Uhorsku a priemyselným podnikaním rozširovali svoj majetok v regióne Horného Ponitria. Patrilo im viacero panstiev v okolí Topoľčian. Rodina mala korene v Rakúsku. Barón Alexander Stummer sa narodil v roku 1831. V roku 1866 sa oženil s Augustou Winterovou z Viedne. V roku 1871 boli súrodenci Alexander, Augustín a Karol povýšení cisárom Františkom Jozefom do šľachtického stavu, v roku 1884 im bol udelený Rytiersky rád železnej koruny 2. stupňa a titul barónov. V tom čase boli najväčšími producentami cukru v Uhorsku. V Topoľčanoch a okolí vybudovali cukrovar, syráreň, rafinériu na výrobu likérov a rumu, parnú pílu a parketáreň.

Stummerovci boli podnikaví priemyselníci a bankári, ktorí nikdy nezabudli na pomoc chudobným, celý život sa venovali veľkorysej charitatívnej činnosti, najmä podpore školstva a zdravotníctva. V roku 1885 dala rodina v Topoľčanoch postaviť verejnú župnú nemocnicu s kaplnkou a zaslúžila sa o zriadenie štátnej ľudovej i meštianskej školy v Topoľčanoch.

O dva roky neskôr kúpili panstvo Horné Obdokovce, ktorého súčasťou bol aj pôvodne renesančný kaštieľ, ktorý dal postaviť Juraj Beréni, feudálny vlastník Horných Obdokoviec. Kaštieľ tvorí štvorkrídlová dvojpodlažná budova s ústredným nádvorím s fontánou a parkom.

Obecné múzeum v Dvoranoch nad Nitrou

Dnes už dávnu históriu a vzácne fragmenty minulosti zo života obce - práve to návštevníkom ponúka múzeum v Dvoranoch nad Nitrou. Privíta Vás zaujímavá expozícia, ktorá zaujme nielen dobovými fotografiami, vzácnymi úradnými dokladmi, ľudovými výšivkami ale i predmetmi súvisiacimi s prácou na roli, lúkach a na dvore okolo hospodárstva. Tradičné roľnícke a remeselné náradie a nástroje boli každodennou súčasťou života a pomáhali miestnym obyvateľom zabezpečovať živobytie.

Ľudové zvyky a tradície sú zachované v podobe krojov, ktoré sa v tomto regióne obliekali počas pracovných a sviatočných dní. Z tradičnej kuchyne sa dodnes pečú v domácnostiach „správové osúchy" a varí sa fazuľa „vrabčárka nakiselo". Pôvodný interiér kuchyne a prednej izby, posteľ či kolísku, ktoré v múzeu nájdete, sú dokladom práce šikovných náturistov a dedinských stolárov.

PRAKTICKÉ INFORMÁCIE:
Záujem o prehliadku treba nahlásiť na obecnom úrade.

Obec: Dvorany nad Nitrou
Súradnice GPS:
N 48.488366 E 18.119338

www.dvoranynadnitrou.sk

Kostol Všetkých svätých v Solčanoch

Pôvodne rímskokatolícky kostol Všetkých svätých bol postavený v roku 1397 v gotickom slohu ako jednoloďová stavba s polygonálnym uzáverom presbytéria. V priebehu 18. storočia bol prestavaný a neskôr viackrát upravený. Zaujímavosťou je pôdorys v tvare kríža. Dodnes sa na exteriéri a v interiéri zachovali barokové kamenné šambrány všetkých portálov.

Pôvodný hlavný oltár vyrobený v Tirolsku sa nachádza v bočnej kaplnke vpravo. Jeho dominantou je socha Božského srdca Ježišovho, po bokoch sú sochy sv. Floriána a sv. Jakuba, v jeho dolnej časti nájdete reliéfy zo života sv. Františka z Assisi. Na pôvodnom mieste bol ponechaný len obraz Všetkých svätých, dve polychrómované plastiky anjelov a dve volúty. Vzácna je pieskovcová krstiteľnica a svätenička v klasicistickom štýle a barokový kalich s tepaným dekorom z 18. storočia.

Začiatkom 19. storočia získala Solčany do vlastníctva kniežacia rodina Odescalchi pochádzajúca z Talianska, ktorá tu dala postaviť reprezentačný klasicistický kaštieľ obklopený rozsiahlym parkom a založila cukrovar, ktorý v tom čase patril medzi najväčšie podniky v Uhorsku. Práve v krypte kostola je pochovaných 12 členov tejto rodiny a ich príbuzných. Krypta dnes nie je prístupná. V pôvodnom cintoríne okolo kostola sa prestalo pochovávať koncom 18. storočia, neskôr bol zlikvidovaný. V roku 1935 bol vedľa kostola postavený Pomník padlých v I. svetovej vojne.

Obec: Solčany
Súradnice GPS:
N 48.538354 E 18.202379

www.obecsolcany.sk

Obec: Hrušovany
Súradnice GPS:
N 48.43607 E 18.092988

www.hrusovany.sk

Kostol sv. Martina v Hrušovanoch

Kostol sv. Martina je vzácnou národnou kultúrnou pamiatkou, ktorú nájdete v obci Hrušovany. Dátum jeho skutočného postavenia sa doposiaľ nepodarilo zistiť. Prvá písomná zmienka o kostole sv. Martina je až z roku 1332, ktorá dokladuje vyberanie cirkevných poplatkov. Kostol bol pôvodne postavený v románskom slohu, o čom svedčí i zachovaná svätenička, ktorá je osadená do muriva a nachádza sa v zádverí pod chórom. V dnešnej podobe sa kostol zachoval z renesančnej prestavby z roku 1736.

Kostol slúžil vo svojich počiatkoch ako pevnosť, čo dokazujú hrúbky múrov s malými oknami a taktiež opevnenie, z ktorého sa zachovala časť základov a odvodňovací krytý kanál zo severnej strany kostola. Presbytérium má pristavané sakristie z roku 1910. V zadnej časti lode je murovaný chór, murovaná veža je svojím spôsobom zvláštnosť, ktorá sa vyskytuje v architektúre podobných stavieb v Západnej Európe iba v ojedinelých prípadoch.

Hlavnou časťou interiéru kostola je presbytérium, kde je umiestnený hlavný oltár. Dominantu oltára umocňujú štyri stĺpy z dreva, ktoré sú ukončené ozdobnými hlavicami. V jeho strede je obraz sv. Martina a nad ním kruhové okno, ktoré uzatvára hornú časť ozdobným lemovaním. Z čias renesančnej prestavby kostola sa zachovala z prvej polovice 17. storočia drevorezba Piety. Z toho obdobia pochádzajú aj plastiky Panny Márie s Ježiškom a drevorezby sv. Imricha a Štefana Kráľa.

Spolufinancované ES

„Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka: Európa investujúca do vidieckych oblastí“
„Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí“

VYDÁVÁ:
Místní akční skupina Šluknovsko
sídlo: Mariánská 475, Varnsdorf
kancelář: Boženy Němcové 476, Varnsdorf
tel. 724 778 296, massluknovsko@atlas.cz
www.mas-sluknovsko.cz
www.tolstejnskepanstvi.cz